

Životné prostredie

REVUE PRE TEÓRIU A TVORBU ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

ROČNÍK XXXVIII

3/2004

Obsah

M. Finka, M. Kozová: Krajina ako predmet plánovacích intervencií na európskej úrovni ..	117
M. Weber: Prínos Evropskej úmluvy o krajine	122
L. Ambróš, K. Chovancová: Príprava SR na prístupenie k Európskemu dohovoru o krajine	126
S. Mlčoch: Legislatívni predpoklady, podmínky a souvislosti implementácie Evropskej úmluvy o krajine v ČR	130
Z. Lipský: Typy evropské krajiny	135
A. Berková: Revitalizácia kultúrneho dedičstva v európskom kontexte	142
Z. Izakovičová: Krajinnoeologické plánovanie – teória a prax	147
E. Pecharová a kol.: Obnova funkcií krajiny po ťžbe hneďého uhlí	151
M. Lapka, E. Cudlínová: Vnímaní a hodnocení evropské rurální krajiny	156
Tribúna	
Z. Izakovičová: Problémy implementácie krajinnoeologického plánu do územnoplánovacej dokumentácie	160
M. Ružička: Na okraj prípravy zákona o krajinnom plánovaní	161
Kontakty	
J. Klinda: Európska legislatíva ochrany a tvorby krajiny	162
M. Martiš: První zkušenosti z výuky Evropskej úmluvy o krajine na ČZU v Praze	163

Európska krajina – jej ochrana, plánovanie a manažment

Slovenská a česká krajina bola a vždy bude súčasťou Európy. Nič na tom nemení ani skutočnosť, že na dlhé roky boli Slovenská i Česká republika vylúčené z politických štruktúr reprezentujúcich demokratickú Európu a nemení na tom nič ani ich opätovná integrácia do spoločného európskeho hospodárskeho a politického priestoru. Neznamená to však, že sa spoločenské vývinové zmeny, ktoré nastali v týchto štátoch po r. 1989, neodrážajú na zmenách kvality ich krajiny. Vstup do Európskej únie je pre oba štáty aj impulzom k širšej reflexii kontextov, a to aj v dimenziách väčšej zodpovednosti za udržateľný rozvoj krajiny.

V tomto čísle časopisu Životné prostredie sa venujeme aktívnej politike Európskej únie v oblasti priestorového plánovania, s dôrazom na ochranu, plánovanie a manažment krajiny. Aj keď Európska komisia nie je formálne vybavená kompetenciami v oblasti priestorového plánovania, globálnym vyjadrením jeho základnej filozofie je *Európska charta priestorového plánovania*, prijatá r. 1983, ktorú neskôr spresnili dokumenty *Princípy európskej politiky priestorového plánovania* (1994) a *Európska koncepcia priestorového plánovania* (1999). Významným krokom podporujúcim nový aktivizujúci prístup k zastaveniu degradácie biologickej a krajinnej diverzity v Európe bolo prijatie *Paneurópskej stratégie biologickej a krajinnej diverzity* (1995), implementácia projektu *NATURA 2000* a ďalších dokumentov venovaných zachovaniu prírodného a kultúrneho dedičstva. Obzvlášť dôležitú pozíciu v ochrane, manažmente a plánovaní krajiny a v organizovaní európskej spolupráce v tejto oblasti má *Európsky dohovor o krajine*, ktorý nadobudol účinnosť 1. marca 2004. V Českej republike sa už ukončuje ratifikačný proces, Slovensko sa na prístupenie k tomuto dohovoru pripravuje.

Poloha krajinného plánovania a problematiky ochrany a tvorby krajinného prostredia v dokumentoch Európskej únie jednoznačne poukazuje na potrebu koordinovaného integrovaného prístupu krajinného a územného plánovania. Všetky spomínané dokumenty zdôrazňujú, že základom úspechu politiky priestorového rozvoja je multifunkčná integrácia a aktivizácia najrôznejších verejných a súkromných subjektov a širokej verejnosti k participácii na ochrane a zveľaďovaní prírodných a kultúrnych hodnôt v krajinnom prostredí, s cieľom dosiahnuť udržateľný priestorový rozvoj.

Mária Kozová, Maroš Finka

Aktuality

- J. Hreško:** K jubileu profesora Milana Ružičku 115
- I. Belčáková:** Medzinárodná konferencia IAIA vo Vancouvri 115
- M. Finka, L. Lešínská:** Hľadanie optimálnych väzieb krajinného a územného plánovania 165

Recenzie

- T. Hrnčiarová:** Svet vedy (vo Vede) 167
- T. Hrnčiarová:** Kultivácia krajiny našimi predkami 167

Contents

- M. Finka, M. Kozová:** Landscape as the Object of Planning Interventions at the European Level 117
- M. Weber:** Significance of the European Landscape Convention 122
- L. Ambróš, K. Chovancová:** Preparedness of the Slovak Republic to Access to the European Landscape Convention 126
- S. Mlčoch:** Legislative Presumptions, Conditions, and Connections of Implementation of the European Landscape Convention in the Czech Republic 130
- Z. Lipský:** European Landscape Types 135
- A. Berková:** Revitalization of Cultural Heritage in the European Context 142
- Z. Izakovičová:** The Landscape-Ecological Planning – Theory and Practice 147
- E. Pecharová a kol.:** Restoration of Landscape Functions after Termination of the Coal Mining 151
- M. Lapka, E. Cudlínová:** Perception and Evaluation of European Rural Landscape 156

Tribune

- Z. Izakovičová:** Problems of Landscape-Ecological Plan Implementation to Land-Use Planning Documentation 160
- M. Ružička:** On Margin of Preparation of Law on Landscape Planing 161

Contacts

- J. Klinda:** European Legislation of Landscape Protection and Formation 162

European landscape – its protection, planning, and management

Slovak and Czech landscapes were and will be parts of Europe. The fact that Slovakia and the Czech Republic were excluded from political construction representing the democratic Europe for a long time as well as the integration of Slovakia and the Czech Republic into the common European economical and political space makes no difference. It means that changes carried out in the societies of both countries after the year 1989 are also reflected in changes of landscape quality. Joining of the Slovak and Czech Republics into the European Union is for both states an impulse for wider reflection of contexts, also in dimensions of larger responsibility for sustainable landscape development.

This issue of the journal *Životné prostredie* is devoted to the problem of the active policy of the European Union in spatial planning with emphasis to landscape protection, planning and management. Although the European Commission has no formal competences in spatial planning, the global expression of its basic philosophy is the *European Charter of Spatial Planning* admitted in 1983 which was later amended by the documents *Principles of European Policy of Spatial Planning* (1994) and *European Development Spatial Perspective* (1999). Significant steps supporting the new approach to stop the degradation of biological and landscape diversity in Europe were the admission of the *Pan-European 's Strategy of Biological and Landscape Diversity* (1995), implementation of the project *NATURA 2000* and other documents devoted to the conservation of natural and cultural heritage. A special important role in landscape protection, management and planning and in organization of the European cooperation plays the *European Landscape Convention*, which took effect from 1st March 2004. In the Czech Republic, the ratification procedure is finished, Slovakia prepares to access to this convention.

The position of landscape planning, landscape protection and formation in the documents of the European Union point at the need of coordinated integrated approach of landscape and land-use planning. All these above mentioned documents emphasize that the principle of the success of the policy of spatial development is the multifunctional integration and initiation of various public and private subjects and wide public participation in protection and improvement of natural and cultural values in the landscape with the aim to reach sustainable spatial development.

Mária Kozová, Maroš Finka

- M. Martiš:** First Experience from Teaching the European Landscape Convention at the Czech Agricultural University in Prague 163

News

- J. Hreško:** To the Jubilee of Professor Milan Ružička 115
- I. Belčáková:** International Conference of IAIA in Vancouver 115

- M. Finka, L. Lešínská:** Search of Optimal Connections of Landscape and Land-Use Planning 165

Reviews

- T. Hrnčiarová:** The World of Science (in the Science) 167
- T. Hrnčiarová:** Landscape Cultivation by our Forefathers ... 167